

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 60 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

1 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat (omdat het warmer is) meer opstijgende lucht leidt tot meer condensatie (en neerslag).

2 B

3 A

4 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat:

- in Spanje de afstand die de zonnestralen door de dampkring maken korter is 1
- in Spanje de zonnestralen een minder groot oppervlak hoeven te verwarmen dan in Nederland (doordat ze rechter op aarde vallen) 1

Vraag	Antwoord	Scores
5	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat deze elektriciteit wordt opgewekt door waterkracht; er vindt geen verbranding van fossiele brandstoffen plaats waardoor er geen CO₂ wordt uitgestoten.</p>	
6	C	
7	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juiste maatregel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – het gebruik van fossiele brandstoffen zwaarder belasten; – maatregelen nemen die overconsumptie bestrijden; – maatregelen nemen die (overmatige) vleesconsumptie beperken; – gebruik van het openbaar vervoer stimuleren. 	
8	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de westkust een matigende invloed van zee heeft en deze ontbreekt aan de oostkust.</p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = Miami 2 = San Francisco 3 = Las Vegas 4 = New York</p>	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
10	B	
11	<p>maximumscore 2</p> <p>P = 1 Q = 3 R = 4 S = 2</p>	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
12	E	
13	C	

Vraag	Antwoord	Scores
14	<p>maximumscore 1</p> <p>Paulien = juist Isa = juist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden juist zijn.</i></p>	
15	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste oorzaken zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – De baan van de orkaan ging dichterbij New Orleans dan langs Baton Rouge. – New Orleans is groter / heeft meer inwoners dan Baton Rouge. – New Orleans ligt dichterbij de kust / lager dan Baton Rouge. <p>per juist antwoord</p>	1

Water

16	<p>maximumscore 2</p> <p>Eva = juist Irma = onjuist Marcel = juist</p> <p>indien drie antwoorden juist 2 indien twee antwoorden juist 1 indien minder dan twee antwoorden juist 0</p>	
17	D	
18	C	
19	<p>maximumscore 2</p> <p>Daan = onjuist Emma = juist Bram = onjuist</p> <p>indien drie antwoorden juist 2 indien twee antwoorden juist 1 indien minder dan twee antwoorden juist 0</p>	
20	<p>maximumscore 1</p> <p>door meer aanvoer van zoet rivierwater (dringt zout water terug)</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat het IJsselmeer een belangrijke voorraad zoet water is voor Nederland (waar beter geen vervuild water in kan komen).</p>	
22	<p>maximumscore 1</p> <p>De Huang He is geel door het meegevoerde löss / sediment / geërodeerd materiaal.</p>	
23	<p>maximumscore 1</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat de rivier minder tegendruk geeft waardoor het zeewater kan opdringen.</p>	
24	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste oorzaken zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – de bevolkingsgroei; – de groei van de industrie; – de toegenomen welvaart. 	
per juist antwoord		1
25	D	
26	B	
27	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste maatregelen zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – druppelirrigatie in de landbouw toepassen; – waterzuinige / droogteresistente gewassen in de landbouw verbouwen (of concrete voorbeelden daarvan); – regenwater opslaan in nattere tijden. 	
per juist antwoord		1
28	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • druppelirrigatie • Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Er druppelt water op de grond en dit water dringt direct in de grond. – Er verdampt weinig water. 	1 1

Opmerking

Het antwoord foto 1 mag niet goed gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste redenen zijn (twee van de volgende):

- opslag (reserve)water in het stuwmeer;
- opwekken elektriciteit;
- regelmatige waterafvoer verder stroomafwaarts;
- rivier stroomafwaarts wordt beter bevaarbaar.

per juist antwoord

1

30 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist nadeel zijn:

- De vruchtbaarheid van landbouwgrond stroomafwaarts van de dam neemt af (omdat er geen overstromingen meer plaatsvinden).
- Een deel van het boven de stuwdam gelegen land komt onder water te staan / er gaat landbouwgrond verloren / bewoners moeten verhuizen.

Bevolking en ruimte

31 A

32 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Duitsland is de dichtstbijzijnde mogelijkheid voor Polen om als arbeidsmigrant te werken.
- De Polen zijn arbeidsmigranten (gastarbeiders) die hier voor een bepaalde periode komen werken.

33 D

34 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat veel migranten historische banden met Nederland hebben / Nederland veel migranten uit voormalige koloniën heeft.

35 A

36 E

37 B

Vraag	Antwoord	Scores
38	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist voordeel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hoger cultureel aanbod; – meer voorzieningen; – minder leegstand; – minder verpaupering; – meer werkgelegenheid; – behouden van cultureel erfgoed. 	
39	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = juist 2 = onjuist 3 = onjuist</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
40	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste problemen zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – woningnood; – milieuvervuiling; – verkeersopstoppingen. 	
	per juist antwoord	1
41	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste aantrekkingsfactoren zijn (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – meer werkgelegenheid; – meer inkomsten; – betere voorzieningen; – betere toekomst; – betere opleidingsmogelijkheden. 	
	per juist antwoord	1
42	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = juist 2 = onjuist 3 = juist</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

43 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn (twee van de volgende):

- visserij;
- steden zijn goed bereikbaar vanaf zee;
- gunstige ligging voor aan- en afvoer van goederen en grondstoffen.

per juist antwoord

1

44 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist economisch voordeel zijn:

- Directe verbindingen schelen reistijd / de relatieve afstand wordt korter.
- Door directe verbindingen wordt het vervoer goedkoper.

45 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat de zeehavens goed bereikbaar blijven / de schepen zo geen last hebben van bruggen.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

bron 1	vrij naar: De Bosatlas van het Klimaat
bron 2	www.bredabeach.nl
bron 3	vrij naar: www.knmi.nl
bron 4	www.digischool.nl
bron 5	olhares.uol.com.br
bron 6	vrij naar: www.weeronline.nl
bron 7	vrij naar: www.klimadiagramme.de
bron 8	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 9	foto 1: www.hikingrevealed.com foto 2: www.presenttravel.be foto 3: mythaka.nl foto 4: Eigen archief, Cito
bron 10	vrij naar: www.footprintnetwork.org
bron 11	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 12	vrij naar: Wikipedia
bron 13	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 14	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 15 en 16	vrij naar: www.natuurdichtbij.nl
bron 17	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 18	vrij naar: www.natuurkennis.nl
bron 19 en 20	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 21	vrij naar: Wikipedia
bron 22	vrij naar: www.socialphy.com
bron 23	irrigatievorm 1: Eigen archief, Cito irrigatievorm 2: www.peopleandtheplanet.com irrigatievorm 3: www.panoramio.com
bron 24	vrij naar: De Grote Bosatlas, 54e editie
bron 25	vrij naar: www.merkur-online.de
bron 26	vrij naar: www.spiegel.de
bron 27	vrij naar: www.planet-wissen.de
bron 28	vrij naar: plone.itc.nl
bron 29	vrij naar: wikis.zum.de
bron 30	vrij naar: www.diercke.de
bron 31	vrij naar: designingthecity.wordpress.com
bron 32	vrij naar: www.newgeography.com
bron 33	vrij naar: sargasso.nl
bron 34	vrij naar: www.portofrotterdam.com
bron 35	vrij naar: Wikipedia
bron 36	vrij naar: english.sz.gov.cn
bron 37 en 38	vrij naar: Wikipedia
bron 39	vrij naar: www.tunneltalk.com

aardrijkskunde (nieuwe stijl) vmbo-GL en TL

Centraal examen vmbo-GL en TL

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo-GL en TL

Bij het centraal examen aardrijkskunde vmbo- GL en TL:

Op **pagina 6** van het correctievoorschrift, bij vraag **20** moet altijd 1 scorepunt worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord.

NB

Deze aanvulling op het cv geldt voor het centraal examen volgens het nieuwe examenprogramma.

Deze aanvulling geldt niet voor bezemkandidaten.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren aardrijkskunde vmbo-GL en TL.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

Drs. P.J.J. Hendrikse,
Voorzitter